

W TYM ROZDZIALE POMOCNIKA:

Przypomnimy podstawowe działania, o których każdy obserwator powinien pamiętać przystępując do obserwacji wyborów w dniu głosowania

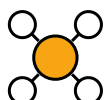
Jako dodatek do tej części Pomocnika, otrzymasz przykładowy Formularz Obserwacji (z zestawem pytań o przebieg procesu) oraz przykładową strukturę Raportu z Obserwacji

O czym pamiętać przed dniem wyborów?

Wiedza

1. Wzięciu udziału w dostępnych szkoleniach dla obserwatorów społecznych
2. Zapoznaniu się z dostępnymi materiałami o obserwacji wyborów (*Poradnik Obserwatora Społecznego, Election Handbook/ODIHR, itp.*)
3. Zapoznaniu się z przepisami dotyczącymi głosowania, a szczególnie z wytycznymi PKW
4. Zapoznaniu się z zasadami postępowania obserwatora społecznego (Pomocnik, część 1)
5. Zapoznaniu się z Formularzami Obserwacji wyborów (rozumienie pytań i procesu)

Organizacja

1. Potwierdzam współpracę z daną organizacją społeczną organizującą obserwację wyborów
2. Pobieram niezbędne zaświadczenia, którymi będę się legitymował/a jako obserwator
3. Ustalam sposób i miejsce przyszłej obserwacji (*obserwacja mobilna czy stacjonarna, indywidualnie czy w zespole, czas obserwacji, lista lokalizacji komisji wyborczych*)
4. Zapoznaję się ze sposobem oraz harmonogramem wysyłania wypełnionych Formularzy Obserwacyjnych
5. Ustalam i testuję sposoby komunikacji
6. Ustalam kontakty z innymi obserwatorami społecznymi biorącymi udział w danej obserwacji
7. Drukuję wszystkie niezbędne mi materiały (*Formularze Obserwacji, Pomocnik Obserwatora, Wytyczne PKW, itp.*)

Przygotowanie

1. Pamiętam o dokumente tożsamości (DO)
2. W zależności od typu obserwacji (*stacjonarna lub mobilna*) przygotowuję odpowiednie środki transportu i plan podróży (*w oparciu o lokalizacje komisji wyborczych*)
3. Przygotowuję odpowiednie ubranie, które powinno być dopasowane do pogody, ale też być odpowiednio poważne/eleganckie
4. Przygotowuję odpowiednie zapasy przekąsek i picia, szczególnie na czas obserwacji liczenia głosów
5. Ładuję telefon, tablet lub inny potrzebny sprzęt, biorę ładowarkę/power bank, sprawdzam czy posiadam zainstalowaną aplikację z Formularzami (*jeśli takowa jest przewidziana*)
6. Wypoczywam i śpię długo przed dniem głosowania

Powinniśmy pamiętać, że:

Obserwator/ka jest często postrzegana przez innych uczestników procesu głosowania i liczenia głosów jako osoba doskonale zaznajomiona z przepisami i procedurami wyborczymi. To kładzie na nasze barki dużą odpowiedzialność.

Jeśli więc nie możemy wiedzieć wszystkiego (a raczej nie możemy), to przygotujmy materiały, do których będziemy mogli odesłać wszystkich pytających nas o wyjaśnienia. To wzmocni naszą pozycję jako uczestników procesu wyborczego i pozwoli na poważne podejście do naszych wniosków i rekomendacji.

Zachowanie obserwatora buduje lub niszczy naszą wiarygodność – koniecznie przestrzegaj Kodeksu Postępowania Obserwatora Społecznego!

Obserwacja dnia wyborów może być bardzo wyczerpująca. Należy więc zapewnić sobie na odpoczynek w ciągu dnia, co pozwoli na pozostanie w pełni uważnym w trakcie najtrudniejszego etapu dnia wyborczego - liczenia głosów.

O CZYM PAMIĘTAĆ W DNIU WYBORÓW?

Observator też ma prawo głosować – zorganizujcie dzień obserwacji w ten sposób, aby każdy z obserwatorów mógł oddać głos

Neutralność i obiektywizm – dwa fundamenty działania obserwatora spotecznego

O czym pamiętać w dniu wyborów?

Harmonogram (Co i kiedy?)

1. Rozpoczęcie obserwacji – o godzinie 6.00 rano (godzina przyścia komisji wyborczej)
2. Przedstawiam się komisji wyborczej, wyjaśniam swoje zadanie, przedkładam zaświadczenie upoważniające do obserwacji i dokument tożsamości, przypinam identyfikator obserwatora
3. Sprawdzam działanie komunikacji z organizatorami akcji obserwacyjnej i z innymi obserwatorami
4. Przeglądam Formularz Obserwacyjny (*aby przypomnieć sobie podstawowe elementy do obserwacji*) i wypełniam dane dotyczące komisji wyborczej, czasu, itp.
5. Rozpaczynam wypełnianie Formularza Obserwacyjnego (*jeśli prowadzę obserwację mobilną, powinienem być w jednej komisji minimum 30 minut; jeśli prowadzę obserwację stacjonarną – powinienem poczekać na przyście zmiennika-obszawatora*)
6. Wszelkie notatki do Formularza zapisuję wyraźnie i klarownie
7. W razie wątpliwości lub niecodziennych wydarzeń kontaktuję się ze sztabem akcji obserwacyjnej
8. Kończę obserwację wysłaniem Formularza do sztabu akcji
9. Jeśli obserwacja dotyczyła liczenia głosów – biorę kopię protokołu/ów wyników

Obserwacja (Co i jak?)

1. W czasie obserwacji zwracam uwagę na wszystkie elementy procesu wyborczego, ale w szczególności należy ocenić:
 - a. Jakość pracy komisji wyborczej
 - b. Czy zawsze było obecnych 2/3 składu komisji, w tym przewodniczący lub zastępca?
 - c. Stopień przestrzegania tajności głosowania
 - d. Czy nie jest prowadzona agitacja wyborcza na terenie lokalu wyborczego?
 - e. Czy urna była pusta i została właściwie zaplombowana na początku głosowania?
 - f. Czy wyborca otrzymuje ostemplowaną kartę do głosowania i czy prezentuje dokument tożsamości w momencie podpisania się na liście wyborców?
 - g. Czy w lokalu wyborczym nie przebywały osoby nieupoważnione?
 - h. Czy komisja pracowała razem w trakcie liczenia głosów?
 - i. Czy ewentualne błędy w protokole zostały skorygowane we właściwy sposób (np. przeliczając głosy?)
 - j. Czy obserwatorzy i mężowie zaufania mogli obserwować proces bez problemu?

Rezultaty

1. Rezultaty obserwacji w postaci wypełnionych Formularzy Obserwacyjnych powinny być przekazane do sztabu akcji obserwacyjnej w ustalonym trybie
2. Wszelkie dodatkowe notatki i/lub spostrzeżenia i rekomendacje powinny być uporządkowane i również przekazane do sztabu akcji
3. Analiza Formularzy Obserwacyjnych powinna być podstawą do sformułowania opinii o procesie wyborczym oraz rekomendacji służących jego usprawnieniu (*przykładowa struktura raportu końcowego stanowi załącznik do niniejszego Pomocnika*)
4. Główne spostrzeżenia z obserwacji oraz najważniejsze rekomendacje (zwykle nie więcej niż 10) powinny być zaprezentowane w formie raportu i przedyskutowane z przedstawicielami administracji wyborczej.
5. Ocena przebiegu akcji obserwacyjnej powinna być przedyskutowana z obserwatorami biorącymi w niej udział na spotkaniu briefingowym po zakończeniu akcji

Powinniśmy pamiętać, że:

Jeśli nie rozumiemy dokładnie sytuacji, którą obserwujemy i którą mamy ocenić – zapytajmy, przedyskutowajmy i rozważmy wszystkie jej aspekty. Powinniśmy unikać błędnych interpretacji i ocen.